

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ 100 Макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къышегъэжъагъэу
къыдекы

№ 92 (22781)

2023-рэ ильэс

ШЭМБЭТ

ЖЬОНЫГЪУАКІЭМ и 27-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU
тихъитыу нэкл убъохэр

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъэзет

Унэгъо дэгъур — къэралыгъом ипытап!

Гумэкыгъор дагъэзыжы

Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат Кошхэблэ районым шылагъ куаджэу Фэдз гумэкыгъоу зыхэфагъэр зэригъэлэгъунэу ыкыи псынкээу зэшюхыгъэн фэе юфхэмкэ куулыкъу гъэнэфагъэхэр ыгъэпэозэнхэу.

Пэшюргъэшъэу макъэ къызэрэгъулыгъэмкэ, ошхым ылкъ къикыкылэ Фэдз иунэе псэупли 110-мэ ыкыи ахэм къапэуль чыпэхэм псыр къаклэуагъ. Псэуплем ошэдэмши юфым ирежим щагъэуцугъ. Гумэкыгъом идэгъэзыжын нэбгырипши пчагъэ, техникэ 20, Урысыем ошэдэмши юфхэмкэ и Министерствэ итехники ахэм зэрахэтэу, дэлажэ. Унэхэм зэхэкъутагъэ зи къахэкыгъэ, зы къакыр зэхэуагъэ. Къоджэдэсхэм япсауныгъэ зи къегоуагъэ, пэльэ гъэнэфагъэкэ цыифхэр зыдащэн фэе чыпэхэр

(Иккэух я 2-рэ н. ит).

Урысыем и Президентэу Владимир Путиныр орденэу «Родительская слава» зыфиорэр Шишкунхэу Ильярэ Елизаветэрэ афэгъэшьошэгъэнэйм фэгъэхыгъэ Указым къэтхэжыгъ.

Къэхэу Елисей, Аделинэ, Доменик ыкыи Александр анаэ атырагъэтэ. Аш нэмийкэу яшъэшъэжъые анахыжъэу Полинэ къэлэцыкъу художественне ёджаплэм макло, сурэтшынным зыфегъасэ. Владимир аккордеоным феджэ ыкыи гъэхъэгъэшүхэр ышыгъэх, зэнэкъоку ыкыи фестивалыбэмэ чыпэгъэнэфагъэхэр къашихыгъэх. Нахыкъэхэри нахыжхэм аклэрэптих, искусствэхэмкэ ёджаплэм щеджэх, творчествэм пыльых, ны-тихэм адеэх.

Орденэу «Родительская слава» зыфиорэр ахэм янэрэятэрэ къаратыжыгъ. Аш игъусомэ мин 500-у зэтэгъо къэгъэгүшүн фэдэу къаратыгъэр.

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэу Къумпыл Мурат тын лъаплэм пае унагъом фэгүшүагъ. Шуухафтынэу сабыибэ зэрыс унагъом микроавтобус, күшхэфаучхэр, самокатхэр, къэлэцыкъу пэпчъ джэгукэ ыкыи джэгольэ зэфэшхъафхэр къаратыгъ.

«Унэгъошхо зэгүрүложхэр зэрэтихэм лъашэу тырэгушо.

Шуулъэгъум ыкыи лытэнэгъэм шымыкъэхэу къэлэцыкъуухэм плүнгэе арагъэгъоты. Обществэм ихэхъоныгъэки аш фэдэу унагъохэм мэхъаншхо ялэу щыт. Къэлэцыкъуухэр цыфыгъэ шэлхэе дахэхэм ахэшьошэх, хэгъэгүм играждан шылпкъэу хуунхэм шунала тешьогъэтэ, юфшэнэм зыщамыдзыненэу ыкыи пшэдэкырж ахынэу шьогъасэх. Аш фэдэ унагъохэр архын къэралыгъом ипытаплэхэр. Арыш, унагъохэм ѹпилэгъу ятыгъэнэр, сабыибэ зэрыс унагъохэм афэгумэкыгъэнэр ашьшэхэм ашыщых», — къыхи-къэшыгъ Къумпыл Мурат.

Шыгу къэтэгъэкыжы: ныхэмрэ сабыибэ зэрыс унагъохэмрэ ѹпилэгъу ятыгъэнэмкэ юфхэбзэ зэфэшхъафыбэ республикэм Ѣиэшшүүхэх. Анахъэу анаэ зытырагъэтыхэрэр сабыибэ зэрыс унагъохэр ары, непэкэ ахэм япчагъэ хязырэу 8000-м нэсигъ.

АР-м и Лышъхъэ
ипресс-куулыкъу

Унагъом игъэптиэнрэ къэлэцыкъуухэм япунрэ альэнъикъокъэ гъэхъагъэу ялэхэм апае ар афагъэшьошагъ. Урысые Федерацием и Президент и Полномочнэ лыклоу Къыблэ федеральнэ шольтырым Ѣылэ Владимир Устиновыр Адыгейим къэкыагъ, Шишкунхэм яунагъо лыклагъ ыкыи орденыр ахэм ари-тижыгъ. Мы юфхъабзэм хэлэжьагъ Адыгейим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат.

Владимир Устиновыр ны-тихэм ыкыи къэлэцыкъуухэм закынхизээ къафэгушуагъ тын лъаплэм, джащ фэдэу къэлэцыкъуухэм якъеухуумэн и Мафэу къэблагъэрэм афэш. Полномочнэ лыклоу къызэрэхигъэ-

щыгъэмкэ, унагъом ихэхъоныгъэрэ къэлэцыкъуухэр пүгүэнхэмрэ мэхъаншхо ялэу щыт.

«Унагъор — анах лъаплэутиэр ары. Шыо шыуунагъоу къэлэцыкъу 11 шагъо зыщышуулурэр а лъэнъикъомкэ Ѣысэу щыт. Ахэр плүнхэмкэ Ѣэлэгъэшхуу уилэн, къиниби плээгүн фэау мэхъу. Сэ си-шигыгуаз шыуипшээриль дэгүу дэдэу зэрэжьугъэцаклэрэм. Шуукъэлэцыкъуухэм сэннаущыгъэ ахэл, ахэр творчествэм пыльых, зэнэкъоку, фестиваль зэфэшхъафхэм ахэлажьэх, төкөнгөхэри къащыдахыхэу къыхэкли. Сыгу къыздеэу шыуунэгъошко си-шигыгуаз орденэу «Родительская слава» зыфи-

юрэр къызэрэфагъэшьошагъэм пае», — къыуагъ Владимир Устиновыр.

Зэшхъэгъэсухэу Ильярэ Елизаветэрэ къэлэцыкъу 11 апли, а унэгъо зэгүрүложхыр псэупли Ханскэм Ѣэсэу. Елизаветэ — унэгъо хызметыш, ашьэрэгъэсэнгъэ ил. Илья водителэу мэлажэ. Зэшхъэгъэсухэх Ѣысээ-лэхэ-псэуки тэрэз зэрэгштэм дэшхъаахыхэрэп, къэлэцыкъуухэм япсауныгъэ ялэним, гъэсэнгъэ ягъэгъотыгъэним, цыф тэрэз хуунхэм яшыгыкъэу ылж итых. Къэлэцыкъуухэр янэрэятэрэ адеэх, ялэгүхэмкэ Ѣысэтехынэх: Полинэ, Владимир, Эмилие, Аннэ, Софие, Авенир ыкыи Евэ еджаплэм маклох, нахын

ГүмэкІыгъор дагъэзыіжы

(Икеях).

агъэпсынхэр ишыклагъеу щытэп. Псыр щагухэм адэкъыжьеу ыублагъ. Чүэнагъеу къоджэдэсхэм ашыгъэм икъидзэнк!е комиссием тофшэнэир лъегъэ-клатэ.

«Тэ мыйзэу, мыйтлоу чылыг тхъамыклагъохэм тяуталыу хъутъэ, тызэрэзеклон фэе шыкылэр тэшэ. Псыкъиуным тхъамыклагъоу къыздыхыгъэхэр пэлъэ къэклым дагъэззыжынэу, чынагъэу ашыгъээр къырадзэнэу пшъэрыль афэсшыгъ. Демылэхэу зы нэбгыри къагъэнэштэл. Комиссиер щагу пэпчь дэхъащт, цыифхэм ящикилагъэр зэригъэ-

шләшт, ахәм һәпүәгъу аригъе-
гъотыщт. Ошлә-дэмышшә тхъа-
мыклагъом къыздихъыгъэхэр
зыдағъэзыхъжәкәл зэлукә зэ-
хэтшәшт. Пшъэрыйхәм язэ-
шлохынкә лъэнүкъо пстэури
къыдатлыйтәшт, ошхыпсыр зэ-
рылтээдерэ, псыр зэрэулашы-
рә псэуальэхәри зэблэтхъу-
щтых», — **кыыуагъ Күмпүл**
Мурат.

вэм и Гъэйорышланлэу АР-м
щылэм ипащэу Станислав Илю-
щенкэр, АР-м и Лышхъэрэ
АР-м иминистрхэм я Кабинет-
рэ я Администрацие ипащэу
игуадзэу Къонэ Заур, АР-м
псэолъешынымкэ, транспор-
тымкэ, псэуплэ-коммунальнэ
ыкы гъобу хъыэмтыхэмкэ ими-
нистрэу Валерий Картамыше-
выр, АР-м ошлэ-дэмышлэ юф-
хэмкэ и Комитет итхъаматэу
Вячеслав Лотаковыр, Коцхъэ-
блэ районым ипащэу Хъамырзэ
Заур.

Зэфэхьысыжъхэр зашы нэ-
ужым Адыгэ Республикаем и

Лышъхъе унешъо гъэнэфагъэ-
хэр афишыгъэх. Ошлэдэмын-
шлэ loфэу Фэдз къышыхъугъэм
идэгъээзыжынкэ техникуу щы-
лэр зэклэ Адыгейм инэмэйкэ
районхэм къаращынышь къы-
ращлэшт. Цыфхэм яхатэхэм
ыклы губгъохэм къыщаgъэкы-
гъэ лэжыгъэр къэгъэнэжы-
гъэным, зэштыкъогъэ гъогухэр
ыклы коммуникациехэр гъэцэ-
кэжкыгъэнхэм апае амалэу
ялэр зэклэ рахьылэшт.

**АР-м и Лышъхъэ
ипресс-къулыкъу**
Сурэтхэр: А. Гусев.

**Советскэ Союзым и Лыхъужъэу Хъ. Б. Андырхъуаэм ыцІЭкІэ
щыт Мыекъопэ артиллерийскэ дивизионым идзэкІолІхэм,
иофицерхэм ыкІи икомандирхэм, Украинэм щыкІорэ
хэушъхафыкІыгъэ дзэ операцием хэлэжьэрэ пстэуми афэкІо**

ТичIынIэгъу лъанIэхэр!

Тэ, Адыгэ Республика м инакхыжкхэм, Хэгъэгү зэошхом иветеранхэм, Урсыые Федерациим и Улешыгъэ Klyuchëkhem яветеранхэм тышьорэгушо, социальнэ хьытыухэр къызфагъефедэхээз ныбжыклихэр агъэпльэхъунхэр зыщыфежъехэр, «щылэкэх тхъягъом» къыфэзыщэнхэ зыльякыицт амалхэр етупщыгъэу Интернетымкэ зыща-льягъэлэссырэ лъэхъэн гумэкигъом Хэгъэгум къулыкъу фэшьухыныр, аш шъуфэшьыпкъэнир шъо къыхэшьухыгъ. Тэри, тятэжкхэри Хэгъэгум фэшьыпкъагъэх. Тихэгъэгу ихэбзэ шлагъохэр лъыгъэкютэгъэнхэм ар иньогу. Шъугукэ а гъогур къызэрэхшьухыгъэри апэрэ Теклоныгъэу плъытэн плъякыицт.

Советск Союзым и Лыхъужъеу
Андырхъое Хъусен ыцікіэ щыт
Мыекъопэ артиллериисткэ дивизио-
ным иапэрэ дзэкіліхеу шьо шьузэ-
рэхъугъэм тырэгушхо. Тятэжъхэм
яосыт шьуфэшьыпкъеу шьугу кы-
шьуиуагъэм тетэу шьузеклиагь.
Нэмыйц фашист техаклохэм шьуя-
тэжъхэм хэгъэгур зэращаухъума-
гъэм фэдэу, шьори Іеклиб къэрал
шынаагьоу кыкъокыгъэм шьупэу-

цужыным гу тешъушыыхъагъ. Ти-
къералыгъо игъунапкъэхэр неона-
цизмэм къызэпемыгъэчыгъэним
епхыгъе пшъэриль мыспынкъэр шъо
къышуфэгъэзагъе хъугъэ. Шъуи-

Сталинград иартиллеристхэй
Хэгъэгу зэошхом къэгъэзаплэ фэ-
хъунымкэ мэхъанэшхо зилагъэхэр
шьоркэ ренэу Ѣысцетхыплэ орэ-
хъух. Ахэм а заом ильэхъан пыим
лагыймэ ыкын топышэ миллион 13-м
ехъу тыратэкъуаг. Хэгъэгум ахэм
осёшхо афишыг ыкын шэкъогъум и
19-р артиллериемрэ ракетнэ дээ-
хэмрэ я Мафэу хагъеунэфыкы.

**ТильапІэхэу Хэгъэгүм иухъума-
клохэр!** Тэц фэдэхэу заом итхьа-
мыкIагъохэм ашыгъуазэхэмкIэ
псынкIагъоп мы сатырхэр тхыгъэн-
хэр. Шъяянхэмрэ шъяутехэмрэ
афдэу тэри тышъуфэгумэкIеу ты-
шъульэппльэ, хэушхъяфаыкIыгъэ
дзэ операцием ишъольтыр къыцы-
хл ухорами засчилог спусс

хъухэрэми зашытэгъяузэ.
Кыжыудэхъурэ пстэуми тагъэгүшло. Тичыпілэгьою Андырхье Хъусен лыхъужыныгъэ зыщызэрихъэгъэ Луганскэ Народнэ Республикаэм штузэрэшылагъэр, ишлэжь зэрэжкугъэлъеплагъэр зымыуасэ щылэп.

Патриотхэу къэхъухэрэп, патриот

хъунхэм фагъасэх! Шъуянэ-шъуя-тэхэй шъузыптугъэхэм, ти Улэшыгъэ Клиячэхэм яхэбээ шлагъохэм шъуа-фэшьыпкъэнэм зынаэ тезгъэтыхъэхэм инэу тафэрэз.

Тицыхъэ тель лыхъужъныгъэ шъухъэльэу шъуипшъэриль зэрэжьгуцэкілэштэм! Теклоныгъэр кызэрэдэшъухъыштэм техъырэхъышэрэп. Командирхэм шъуядэу, яунашохэр жъугъэцак! Шүсакъ! Зым апрам ыгу къерэлэ!

Тэркэ шь ю зэкэмий Хэгъэгум шүүрилхъувж! Хэтрэ цыфи хэгъэгу цыклюи, хэгъэгу ини ил. Шьо хэгъэгу цыклю шүүнээр Адыгэир ары. Аш ыкъо шэгэй шүүзэрэштыр къэжкугъашыпкъэж! Шьоры ар джыри нахь дахэ зышыщтыр, ыпекэ лызыгъектэштыр. Нэбгыре пэпчь тышуущыгъуаз ыкъи Теклонигъэр кыдешуухыгъеу, джыри нахь псыхагье шүухуугъеу шүүиджэнэ-кьюхэм къафэжкугъээжынэу тыш ожо.

Тэ тышъуигъус ыкъи тызэгъусэй
Теклоныгъэр къыдэтхышт!

*ГЪУКІЭЛІ Нурбый.
Нахынжъхэм я Совет итхамат.*

Депутатхэм апай

*Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет —
Хасэм иятъокъэнэрэ плъирэ зэхэсгыго 2023-рэ
ильзэсийм жъоныгъуакъэм и 31-м шынэшт.*

Іоғығбұхәу зытегүштік Ештхәм мың къылқандағы
клохәрәр ахагъельдіктер: Адыгә Республикаем и
Законхәу «Муниципальне образование и паша
иҳәдзының ехыллағы», «Унагъом, ным, тым ықпіл
кіләләцілікхәм яхыллағы» зыфілохәрәмкілә законо-
проектхәм ятқонерәу ахәппәрәгъенни; Адыгә Рес-
публикаем и Законхәу «Гаражхәмкілә ықпіл ахәр
зытет чыгу Іаххәмкілә цыфхәм яфитының гъезхәр
тхылъкілә гъэспсыгъянхәм илоғығто зауләхәм ягъе-
цәкілән ехыллағы», «Муниципальне районхәм чыпілә
зыгъеорышшәжкынымкілә якъулықкухәм псәупіләхәм
бюджетымкілә язәтеккүккының гъезхәр гъэтәрәзыгъян-
хәмкілә ықпіл аш пәулюхашт дотациехәр къидзәгъян-
хәмкілә Адыгә Республикаем икъэралығто полномо-
чиекер афәгъеэзгәрәхәм ехыллағы», «Администра-
тивнә хәбзәуқыноң гъезхәм альянсыкъоқілә Адыгә
Республикаем икъэралығто полномочиекер чыпілә
зыгъеорышшәжкыным икъулықкухәм афәгъеэзгәрәхәм
ехыллағы», «Фәтәрәйбәу зәхәт унәхәм ашы-
псәухәрә цыфхәм зәдүрәу щыт мылькум иғъ-
цәкіләжкын игъом зәшшохыгъяннымкілә илоғығто заул-
әхәм яхыллағы», «Предпринимательствә цыккүләрә
гурьтымрә къахиубыттәхәрәм Адыгә Республикаем
икъэралығто мыльку хәхъэрә амыгъекошыре мыль-
кур бәждәндәу аштәннымкілә фитының гъезхәм яләхәм
яхыллағы» зыфілохәрәм апәрәу ахәппәрәгъенни
ықпіл нәмымкілә илоғығтохәр.

Адыгэ Республикаем и Къералыгъо Совет —
Хасэм изэхэсъыгто пчэдыхъым сыхъатыр 10-м
рагъэжъэшт, Жуковскэм иурам тет унэу N 22-м
АР-м и Правительствэ изэхэсъыгъохэр зыщыкло-
хэрэ Залышхочу хэтым ар шыклошт.

**Адыгэ Республикаэм и Къэралыгъо Совет
— Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЭР**

ИЛЬЭС КЪЭС НАХЫБЭ МЭХЬУ

Мы уахтэм Адыгейм бизнесым щилажьэу, цыккуми иными, хъызметшлэпэ 3509-рэ ит. Ахэм нэбгырэ мин 26-мэ тоф аашшэ. Унэе предпринимателэу исир нэбгырэ мин 13,3-рэ мэхьу, ахэм тофшлэпэ чыпэ мин 11,5-рэ къатыгъ.

АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкэ ыкчи сатуумкэ и Министерствэ къызэршыгъяугъэмкэ, тофшлэпэ 1утынам зыныбжь нэсигъэу республикэм исим ипроцент 30-р бизнес цыккум ыкчи гурытым епхыгъэу мэлажьэ. Мы лъэныкъор мыльку къекуаплэу къыхэзыххэрэм япчагъэ ильес къэс нахыбэ мэхьу. Гүшлээм пае, 2021-рэ

ильесим бизнес цыккум ыкчи гурытым ашылажьэрээр нэбгырэ мин 55,8-рэ хъущтыгъэмэ, блэкыгъэ 2022-м а пчагъэр мин 63,7-м нэсигъ, непэ нэбгырэ мин 67-рэ мэхьу.

Предпринимателхэм лъэнискоу къыхаххэрэр зэфешхьафхы, ау анахыбэр сатуушын, мэкумэш хъызметыр е фэло-фашиэм ягъэцкэн зыптылыр.

УФ-м и Президентэу Владимир Путинир къещакло фэхүгъэу, сэнаущыгъэу хэлъыр къизфигъэфедээ, хэкыгъэ къызфэгъотыжхэрэм, гүшлээм пае, 1ашу-1ашулахэр зышыхэрэм, репетиторхэм, псеолъашын е тъэцеклэжын тофшлэнхэр зыэ

къыхыххэрэм, нэмикхэм, шъэфэу бизнес амышлэу, хэбзэлаххэмкэ къулыкум зыщагъеунэфыныш, къэралыгъо 1эпилэгъури къызлэкальгъашунэу хъугъэ. Аш фэдэу ежь-ежырэу тофшлэн къизфэгъотыжхыгъэу непэ Адыгейм щатхыгъэр нэбгырэ 15890-рэ мэхьу.

Министерствэм къызэршыгъяугъэмкэ, мыхэм япчагъи етулщыгъэу хэхьо. 2022-рэ ильесим икъихыгъум къышгэжьагъэу непэ къесэу штэмэ, проценти 156-кэ нахыбэ хъугъэ.

Ежь-ежырэу тофшлэн къизфэгъотыжхыгъэм янахыбэм шхыныгъо зэфешхъафхэр ашых, 1уагъэкых, парикмахерых

е нэмикхэу мы лъэныкъомкэ бзыльфыгъэхэм ящицэгэе фэофашлэхэр агъэцаклэх, псеолъэшын, унхэм е автомашинхэм ягъэцкэжын апльых. Репетиторхэм, щыгын зыдыххэрэм е зыгъэцкэжыххэрэм япчагъи нахыбэ хъугъэу ары Министерствэм къызэршыгъэр.

Бизнес цыккум ыкчи гурытым апльхэм, ежь-ежырэу тофшлэн къизфэгъотыжхыгъэхэм япчагъэ аштэу псынкъеу зэрэххорэм анах шъхьеу фэорышлэрэр къэралыгъо 1эпилэгъу къаритирэр нахыбэ зэрэхугъэу ары.

— **Бизнесим фэгъэзагъэхэм апае къэралыгъо 1эпилэ-**

гъоу щылэр икъу фэдиээу алэкиэгъэхъэгъэнэр пшээриль шхъяаэу тишъольыр ихбээз гъэцкэлэх къулыкъухэм, бизнесим пае инфраструктурэр зыгъэорышжэхэрэм, чыпэ зыгъэорышжэхэрэм зыфагъеуцужхэрэм ашыщ, — къыщыгъялагъэтхыгъ АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкэ ыкчи сатуумкэ и Министерствэ.

«Бизнес цыккум ыкчи гурытыр, предпринимателхэр къещакло зыфехъухэрэр пхырышыгъэнхэр» зыфиорэ лъэпкъ проектэу УФ-м и Президент къещакло зыфехъухъем ахъщэки, яшэнэгъэ хагъэхъонымкэ, упчлэжьэгъу афэхъугъэнымкэ, адэлгээнэу къидэлъятааг.

Гүшлээм пае, игъот маклэу е сабынбэ илэу социальнэ 1эпилэгъу зищыгъялагъэхэм, ныбжыкъеу, зыныбжь ильес 25-м блэмыгъяэу, унэе бизнес зыгъэпсигъэхэм грантхэр ятыгъэнхэр ахэм зэу ашыщ. Мы ильесим аш пэуигъэхъанэу сомэ миллиони 7 республикэм гүшлээнэфаг.

Джащ фэдэу мэкью-мэшым зыфэзгэзэмэ зышлонгъохэм егъэжьаплэ афэхъунэу, хъызметшлэпэ зыгъэпсигъэхэм заушьомбгъун алъэкынэу грантхэр аратых, мэкүмэш кооперативхэм апае субсидиехэр щылэх. Мыйгэ аш сомэ миллиони 106,4-рэ Адыгейм щылэуагъэхъашт.

Бизнес-инкубаторэу республикэм щацэпсигъэри 1эпилэгъу хэм зэу ашыщ. Предпринимателхэмрэ ежь-ежырэу тофшлэн къызфэзгэгъотыжхыгъэхэмрэ ябизнес лъагъэктэнэм, зырагъэшьомбгъуним пае фэгъэктэнхэр къидэлъятаагъэхэм площацкэхэр аш къаретых.

АР-м предпринимателхэм 1эпилэгъу ятыгъэнымкэ и Гуп-

чэу «Мой бизнесыр» «Бизнес цыккум ыкчи гурытыр, предпринимателхэр къещакло зыфехъухэрэр пхырышыгъэнэр» зыфиорэ лъэпкъ проектын къыдыхэлъятааг агъэпсигъ. Бизнесыр мыльку къекуаплэу къыхэзыхыгъэхэм, ежь-ежырэу тофшлэн къызфэзгэгъотыжхыгъэхэм аррагъэжьэнимкэ в унэе хъызметшлэпэ зыгъэпсигъэхэм аш зырагъэшьомбгъунимкэ 1эпилэгъушиоу ар зэрэштыр уахтэм къыгъэлэгъуагъ. Аш ишыхъатхэм ашыщ фэло-фашиэу ыгъэцаклэхэрэр зыгъэфедэхэрэм япчагъэ нахыбэ зэрэхуурэр.

Блэкыгъэ 2022-рэ ильесим 1эпилэгъу ишыклагъэу унэе предпринимателями, ежь-ежырэу тофшлэн къызфэзгэгъотыжхыгъэми нэбгырэ 555-рэ яолагь, чыфэ ратынзу зээзгынгъэм зыдиклэхагъэхэр 230-рэ. Ахъщэу а ильесим Фондым ытыгъэр зэкэмки сомэ миллион 505,5-рэ мэхьу.

Процентхэр маклэу зытегэхъогъэ ахъщэ чыфэу ытыгъэм ишуагъэкэ 2022-рэ ильесим тофшлэпэ чыпэ 806-рэ къызэтгээнагъэ хъугъэ, унэе хъызметшлэпэ къызэузыгъэхэм е зызышьомбгъуагъэхэм чыпэ 62-рэ къэу агъэпсигъ, нэбгырэ 46-мэ ежь-ежырэу тофшлэн къызфагъотыжхыгъ.

Фондым ахъщэ чыфэ зэрийрэм имызакью, финансэм ягъэзеконкэ бизнесим пыльхэм яшэнэгъэ хагъэхъонымкэ адэл, унэе хъызметшлэпэ зышлонгъохэм упчлэжьэгъу афэхъу, егъэджэнхэр, зэулигэгъухэр афызэхшэх.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Сурэтхэр: зэуухыгъэ къэбарлыгъээс амалхэр.

Къулыкъу ыхыныр къыхийг

Зээзгынгъэкэ къулыкъу ахыныр ныбжыкъабэм къыхахы. Ятофшлэнкэ льэгэпэ гъэнэфагъэхэм анэсийнхэм ыкчи ежь ашхьэгъэ, яунагъокэ щылэгэшшу ялэнымкэ мыр амалышоу бэмэ альйтэ.

Мыекъопэ дээ гарнизоным ыныбжьыкэ тэфэу къулыкъу щизыхыгъэ Александр Г. ицыккугъом къыщегжэжьагъэу ишыгъенгъэ дээм рипхы шлоигъуагъ. Ежь ишоигъоньгъэкэ дээм къулыкъу щихынэу къагъэ, нэужум зээзгынгъэм къэтхэн гухэл илэу.

— Медицинэ улъякунхэм сапхырыкы зэхъум комиссием хэтхэм сипсаунгъэ изытет икъоу яцыхъэ темилъэу сагъэкционэу фэягъэхэп, ау тэубытагъэ хэлъэу сиуцуи улъякун тедзэхэр къисфагъэнэфагъэх ыкчи къулыкъум сицкагъ, — къыуагъ Александр. — Хэгъэгур къэхуумэгъэныр пшээриль шхъяаэу зэрэштыр къызгурга-гъаозэ, сятэжъэр сятэшымрэ саплуагъ. Джащ

фэдэу сицыгъенгъэ дээ къулыкъум еспхынэу сяни фэягъ. Ар джы къыздэхъуагъ, амал сиэ зэрэхъу-гъэм тетэу зээзгынгъэхэм сицкэлхэшт.

Къулыкъушэ ныбжыкъем къызэриуагъэмкэ, зээзгынгъэ шыкъем тет къулыкъум шуагъэу пыльым фэгъэхыгъэ къэбарыр зэп зэрээхихыгъэр. Шыпкъэ, уицыгъенгъэ зыпкытигъэ хэлъынхэм къэралыгъо 1эпилэгъум мэхъанэ зериэл къэлэ ныбжыкъем къыхегъэшти, ау ичыгу къуухумэнхэм пшъэдэкыгъеу илэри дэгъоу къыгурэо.

Лъэпкъ хызметым щагъэфеджын альэкыщ хэушхъафыгъэ зэнэхъатхэм АР-м идээ частыхэм ашылэе дзэккүлкъушэхэр афагъэхъазырх. Джащ

фэдэу ежь яэ сэнэхъатхэм ахагъэхон амал щыл.

Шыгу къэдгээхъыжын, ильес 18 — 60 зыныбжьхэу Урысын Федерацием щыпсэхүэ гурыт гъэсэнгъэ зиэхэр дзэккүлкъушэ хүнхэ альэкыщ. Ныбжыкъэхэу зынбжыкъэ къулыкъур зыхынэу къэсигъэхэр зы ильесим ычыгъэлэ ильеситу зээзгынгъэм къэтхэнхэ амал я. Урысын и Президентэу Владимир Путиним иунашьокэ, къулыкъур зээзгынгъэ шыкъэм тетэу ыхыныр апэрэу къэтхэрэм зэтгээгъэхон амал мин 200 фэдээ, Адыгейим и Лышхъэу Къумпъыл Мурат иунашьокэ зэтгээгъоу сомэ мини 150-рэ араты.

Зээзгынгъэкэ къулыкъур зыхыы зышлонгъохэр зыщыпсэхүэхэрэм елтыгъэу дээ комиссариатхэм зафагъэзэн альэкыщ. Зэкээ ахъщэ тэнхэм ыкчи фэгъэктэнхэр эхэлэхэм яхыгъэ къэбарыр нахь игъэктэнхэр зээзгъашэ зышлонгъохэм телеграм-каналэу «Адыгэя — Служу Родине» зыфиорэм ра-гъотэшт.

Александра
БАЛАБАСЬ.

Іотаку

Ахэр зекіл ситхыльеу «Чыгу-огу зэнесым сыда щылар?» зыфилорем кышысатхы. Сятэ гъэблэ лъехъаным сымаджэ хүгъеу, Прочный Окопым шыхэр афыгъехеу къебар кынисыгъ. Ахэр кыфыжынену макло, ау джащ дәи щехъу. Сятэжъеу Бакъ сышнахыжъеу Мыхамет ильес 13 ыныбжъеу игъусеу клохи, сятэ кукіл къашжы, мазэрэ унэм ильигъеу дунаим ехыжыгъ.

— Дэунажхъэм шъузэрещлэжыгъе-ми, хъаблэм шъукъытенагъа?

— Хъау, тэ чылэ пакім, бгычіемкіл тышылай, етланэ чылэ гузэгум Дэунажхъэм ящагу 1936-рэ ильесхэм адэжь тыкъекъюлы, джащ зэшилплымы тышаплуу. Къээшчэрэм унэ ышымы тъысызэ, Мэшбашы хъаблэ хъугъе. Джы сышхэм кватекъылай эр аш щэсүх. Унэгъуитфу Шъхашафыжъеу тыйдэс.

— Зекілми уятахъеу Мэшбашы Амзан шүткілгіга?

— Ары, зекілми тызенүкъоц. Ау Дэунажы кытхэкъыгъ. Сышнахыжъеу Мыхамет сянэ ыльэкъуацілкіл атхыгъя. Сянэу Муминат япшэшье зэкуагъети, лъекъуаціл мыкіодыным пае сятажъеу Бакъ, аш ыши зи кыпымыфу дунаир ыхъожыгъети, сышнахыжъеу ежь ыльэкъуаціл аригъетхыгъя. Етланэ уахъ-тер лъыкъуати, сышнахыжъеу Дэунажхъэм Мыхамет бын кызыпымыфем, сэ сапэ итыгъе Мухътарым апэрэ клалэу къы-фэхъугъе Нурбий Дэунажъкіл атхыгъя. ыкыл ар Мыхамет ыпугъ. Нэужым ар врач лазз хъугъе, ильес пчыагъэр Адыгэ-къалэ исымеджэш иврач шъхылай ыофу ышлай.

— Шъхашафыжъеу окула? Уисаугъэт улохъа?

— Аман сиіл къэс чылэм сэклө. Мафз къэс сышнахыкіл теленонкіл садэгү-щыл. Сэры анахыжъеу джыдэдэм ялэр. Сызыклил къээрэргүйоих, шъхэклифи къысфашы, сэри афесешы, сореми къедэлүх, загъорэ сафегубжэу мэхъу, ау сыгу хагъекъыреп. «Лъепкыл, лақом зэфашы хэлъын фае», — ылоштыгъ тянэ. Тэ тимызакью, тинисхэр зекіл ыпугъяхъ, ыньесасъ. Джы кызынисыгъети итугъу, зекіл зэхиуягъя, ары зи хъа-блэ Мэшбашыл зекіл зэдьтеси зы-къэхъугъери. Зигугуу къэпшыгъе сауғе-тыр, шыпкъэр плюштэ, кызыззяуахым зэрслэгъугъ. Сыблакы хъуме тілкүл сэльгъу, ау ситеукъытхъе ыкыл. Шъхэ-къэфенгъеу кысфашыгъем сырыраз, сиушшэфынеп, ау упасоу саутэт пфа-тэууцуным уигъаукытэн ыльэкъиц.

ТХАКИОМ ИГЪОГУ

— Унбыжыкіл чылэм укъыдэки, Мыекъуапе укъекъуагъ. Клэлэгъеджэ училишыр апэ къеуухыгъ. Нэужым Москва дээт Литературнэ институтеу Горькем ыцлекіл щытым учэхъя. Хэт уиэлэ-түгъуэр?

— Адигабзакіл тхыль 26-рэ къидэз-тэекілгъ. Алперэ тхыльиплай усекіл тхыгъя, адрэхэр романых. 1945-рэ ильесхэм кызысбулагъеу сэтхэ. Сиклээгъаджэу Пицундел Юсыф тхэнэр шуу сиғъельгъу. Охътэ Абдулах ишуалы кысигъекъыгъ. Мыекъуапе сыйкыззаком сыйлукілгъе тхаклоху Еуты Аскэр, Лъэустэн Юсыф, Клэрэш Тембот сакырыл-тэгъя, тхэн ыофымкіл ахэри кыздээ-плигъя. Ау мылькул сэгзэджакъехэр сышнахыжъхэр, сян ары. А уахътэр кын дэдагъ, зэоуж ильесхэм гъаблэр щылай, ежхэр мышхэштхэм, сэ сыша-тэекъиагъя. Етланэ сэ спъакъо сыйзитеу-цом, ыофшынэр зысэублэм, сышхэм яклатхэр нэбгыре 11 езгэджэжыгъ. Тилакло ызыныкъо кэлэе гадж, ызыныкъо врач.

— Урыс тхаклохэм, усаклохэм апэрэ мафи уахъягъя. Сергей Михалковыр иаужыре мафэ нэс уинибджэгъу, Роберт Рождественскэм угосеу уеджагъ. О уицыгъ гъэлпсикіл, унаутхуу, учанеу уэрэштил ара ауштэу уахъэзэгъенимкіл ишиуагъе къекъуагъэр?

— Литературнэ институтын сыйзаком урыс тхыльеу сыйдигъягъэр Пушкиным иеу «Капитанская дочка» зыфилорэр ары. Ари адыгабзакіл зэдзэкъыгъеу седжэгъя. Зекілкіл институтын ашыгъум нэбгыри 125-рэ щеджэштигъэр, ахэм ахэтигъэх Гамзатовыр, Друнинар, Старшиновыр. Тэ тызэрысыгъе курсыр нэбгыре 25-рэ хуучтыгъ. Кызыздеджагъэх Роберт Рождественскэр, Евгений Евтушенкэр, Бэлла Ахмадулинар, Севак Паруй, Василий Захарченкэм тыригъаджэштигъ, ар журналэу «Техника молодежи» иредактор шъхэлай. Сикурс исыгъехэр еджаагъя, урыс ыкыл ишкыл классикхэр зекіл акыгъеу кыччекъягъя. Ахэр сэ зекіл зээзъяшэжын фэягъ, аж ышкыизгъэнагъэр, дэгъоу седжагъ. Паустовскэм, Ромашовыр ясеминархэм сыйклоштыгъ, сийогъешэ-тэнонгъ. Зекілми дэгъоу кысфыщтыгъя.

— Сыд фэдагъа ашыгъум Москва? Уиеджэгъу уахътэу 1950-рэ ильесхэм атэфагъэр сыйдэштэу кулагъа?

— Москва ашыгъум нэмыкъ шыпкъягъ, джы зэрэштигъ фэдагъя. Къэлэ шъхэл гъогогъуитло еджаакло сыйклоштыгъ. Обкомыр ыоф щысшагъя, Бэрэджыр апэрэ секретарь хъугъя, КПСС-м иапшъэрэ еджаакло журналистикмкіл ифа-культет сагъекъуагъ. Ильесито аш сыйкы-щеджи, гъэзэтигм иредакторуу сагъеконеу фэягъя, ау сафекъуагъя, сыйхэн фэягъ. Мафз горэм, ящэнэр курсым сисеу, тиректор кысаджи, Сергей Михалковым сыйфитеонеу кызыэрэкілэгъуагъэр кысиуагъ. Телефонкіл тызэдэгүштигъя ишкыл иунэ сиригъэблэгъя. Нахъ цыфышиу егъашеми сирихылгъя, зекіл лъепкъ тхаклохэм Михалковыр дэгъоу афыштыгъ. Джаш кыншэгъэжагъеу Михалковым сэррэ тызэнэосагъ. Ашыгъум аш ильес 50 ыныбжъыгъ. Щэлэфакіл ишиуагъе кысигъя, ёлпыгъя кысфэхъугъ, Мыекъуали къэкъуагъ, схэклагъя. Зиэшхъеттигъе тхаклохэм я Союз ыльэ-некъокіл унэ кызыфаригъэшэфыгъ, тхъамэтэ гудзэу сириларъ. Москва си-щэжы шоонгъоу бэрэ сауж итыгъ, ау сирифуагъя. Сэ адигабзакіл сэтхэ, аш сыйкло, сыйклоштэшт, ситхылхэр сэ-зыщистхын фэягъэр сичыгъу, сихэу.

— Укъэлэжыгъяба Москва укъы-зэрэдэмынагъэмкі?

— Хъау, сыйкэлэжыгъяреп. Аш сыйкло-тээгъэм, ильес заулэ горэм сахэз-гээнгъекіл мэхъу, етланэ укъызах-дэзхыгъыгъ. Нэмыкъ дунай ар. Тэрээз сыйлакъа сыйзэрэмкыуагъэр. Москва си-къынэдэнагъэм, мы стхыгъе заулэр стхы-щтигъя.

— Тинасыл укъыззэрэдэмынагъэр ыкыл къыззэрбэгъээжыгъяэр.

АДЫГЭМ ИНАСЫП ЛЬАГҮ

— Адигэ автомон хэкур ильеси 100 зэрэхъугъяэр гъэрекло хэдгээнэфыгъя. Сыд фэдэл тхыханыр ара анах мэхъанэ зильдагъэр, сыйдигъу адиагъ лъепкыл анах зыкъызилтэгъяэр, гъэхъягъяэр зишыгъя-хэр?

— Адигэ лъепкыл зыкъызилтэгъяэр къэралыгъо гъэлпсикіл тиэ хууи, Адигэ хэку кытфашы, «шыупсэу, шуухабзэ шүтэ, адигабзэ зэжъуагъя, шуудж» заулэр ары. Къээзкыуу кытдисхэм кытд-дираагъяштагъ. Агуу зэупчыгъягъяэр Большой Сидоровым дэс урысхэр ары. Адигэхэм зэрахэзгъягъяэр, зэрэдэпс-ухэрер кытхагъяшыгъ. Джакавказ заом

къыхэкъыжъхи, процентитфэу мыш кынагъяэр джащыгъум зыкъэтшэжыгъя. Тафэрэз тиэшхъэтэтыгъяэр Шэуджэн Мосэр Хъахъурэтэ Шыхъанчэрийр. Ахэм зэрахъяэзэе юфышхом ишиуагъякіл адыгэхэм заужыжъыгъ, ахэм ауж щыгъягъя пашэхэм яшуагъя, къагъягъя. Сэ кызыэкілтэгъялло ишлхъэтет нэбгыре 11-мэ юф адэсшагъ. Ау анахэу зыкъызитгъяэр Адыгэ Республике тиэ зэхъур ары. Аш икыдэхыни бэ хэлжъяа, фэягъи фэмиягъи щыл, ау нэужым зекіл къэгүшүжыгъя.

— Совет зэманным изы шуагъяхэм ашыц Адыгэ литературэ тиэ зэрэхъу-гъэр. Сыд фэдэл чылпя тилитературэ джы дуунэ литературэм ашигбытэр?

— Тызэрыс хэгъэгум тицли, тызшыц лъепкыри ыгъэкілдигъя. Клэрэш Тембот лъепкъ цыкылум къыхэкъыгъеу апэ къэралыгъо тын кыфагъяшшошагъ. Нахъ шъольыр инхэм ашыц тхаклохэм аш фэдэ джыри къаратыгъягъяп аш кызы-фагъяшшошагъ. Урысюм инароднэ артист хъугъе Зыхъэ Заур. Джы нэбгырих аш фэдэу тицли. Адыгэ литературэм чылпя ыубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Сэ тэубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Тызэрыс хэгъэгум тицли, тызшыц лъепкыри ыгъэкілдигъя. Клэрэш Тембот лъепкъ цыкылум къыхэкъыгъеу апэ къэралыгъо тын кыфагъяшшошагъ. Нахъ шъольыр инхэм ашыц тхаклохэм аш фэдэ джыри къаратыгъягъяп аш кызы-фагъяшшошагъ. Урысюм инароднэ артист хъугъе Зыхъэ Заур. Джы нэбгырих аш фэдэу тицли. Адыгэ литературэм чылпя ыубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Сэ тэубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Тызэрыс хэгъэгум тицли, тызшыц лъепкыри ыгъэкілдигъя. Клэрэш Тембот лъепкъ цыкылум къыхэкъыгъеу апэ къэралыгъо тын кыфагъяшшошагъ. Нахъ шъольыр инхэм ашыц тхаклохэм аш фэдэ джыри къаратыгъягъяп аш кызы-фагъяшшошагъ. Урысюм инароднэ артист хъугъе Зыхъэ Заур. Джы нэбгырих аш фэдэу тицли. Адыгэ литературэм чылпя ыубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Сэ тэубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Тызэрыс хэгъэгум тицли, тызшыц лъепкыри ыгъэкілдигъя. Клэрэш Тембот лъепкъ цыкылум къыхэкъыгъеу апэ къэралыгъо тын кыфагъяшшошагъ. Нахъ шъольыр инхэм ашыц тхаклохэм аш фэдэ джыри къаратыгъягъяп аш кызы-фагъяшшошагъ. Урысюм инароднэ артист хъугъе Зыхъэ Заур. Джы нэбгырих аш фэдэу тицли. Адыгэ литературэм чылпя ыубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Сэ тэубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Тызэрыс хэгъэгум тицли, тызшыц лъепкыри ыгъэкілдигъя. Клэрэш Тембот лъепкъ цыкылум къыхэкъыгъеу апэ къэралыгъо тын кыфагъяшшошагъ. Нахъ шъольыр инхэм ашыц тхаклохэм аш фэдэ джыри къаратыгъягъяп аш кызы-фагъяшшошагъ. Урысюм инароднэ артист хъугъе Зыхъэ Заур. Джы нэбгырих аш фэдэу тицли. Адыгэ литературэм чылпя ыубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Сэ тэубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Тызэрыс хэгъэгум тицли, тызшыц лъепкыри ыгъэкілдигъя. Клэрэш Тембот лъепкъ цыкылум къыхэкъыгъеу апэ къэралыгъо тын кыфагъяшшошагъ. Нахъ шъольыр инхэм ашыц тхаклохэм аш фэдэ джыри къаратыгъягъяп аш кызы-фагъяшшошагъ. Урысюм инароднэ артист хъугъе Зыхъэ Заур. Джы нэбгырих аш фэдэу тицли. Адыгэ литературэм чылпя ыубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Сэ тэубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Тызэрыс хэгъэгум тицли, тызшыц лъепкыри ыгъэкілдигъя. Клэрэш Тембот лъепкъ цыкылум къыхэкъыгъеу апэ къэралыгъо тын кыфагъяшшошагъ. Нахъ шъольыр инхэм ашыц тхаклохэм аш фэдэ джыри къаратыгъягъяп аш кызы-фагъяшшошагъ. Урысюм инароднэ артист хъугъе Зыхъэ Заур. Джы нэбгырих аш фэдэу тицли. Адыгэ литературэм чылпя ыубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Сэ тэубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Тызэрыс хэгъэгум тицли, тызшыц лъепкыри ыгъэкілдигъя. Клэрэш Тембот лъепкъ цыкылум къыхэкъыгъеу апэ къэралыгъо тын кыфагъяшшошагъ. Нахъ шъольыр инхэм ашыц тхаклохэм аш фэдэ джыри къаратыгъягъяп аш кызы-фагъяшшошагъ. Урысюм инароднэ артист хъугъе Зыхъэ Заур. Джы нэбгырих аш фэдэу тицли. Адыгэ литературэм чылпя ыубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Сэ тэубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Тызэрыс хэгъэгум тицли, тызшыц лъепкыри ыгъэкілдигъя. Клэрэш Тембот лъепкъ цыкылум къыхэкъыгъеу апэ къэралыгъо тын кыфагъяшшошагъ. Нахъ шъольыр инхэм ашыц тхаклохэм аш фэдэ джыри къаратыгъягъяп аш кызы-фагъяшшошагъ. Урысюм инароднэ артист хъугъе Зыхъэ Заур. Джы нэбгырих аш фэдэу тицли. Адыгэ литературэм чылпя ыубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Сэ тэубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Тызэрыс хэгъэгум тицли, тызшыц лъепкыри ыгъэкілдигъя. Клэрэш Тембот лъепкъ цыкылум къыхэкъыгъеу апэ къэралыгъо тын кыфагъяшшошагъ. Нахъ шъольыр инхэм ашыц тхаклохэм аш фэдэ джыри къаратыгъягъяп аш кызы-фагъяшшошагъ. Урысюм инароднэ артист хъугъе Зыхъэ Заур. Джы нэбгырих аш фэдэу тицли. Адыгэ литературэм чылпя ыубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Сэ тэубытырэм къэгүшэштэгъяэр. Тызэ

ЖъоныгъуакIэм и 28-м «ДзэкIолIым ипсынэкIэчъ» загъэпсыгъэр ильэс 35-рэ мэхъу

ПсынэкІэчъыр Чъэкъоштэп

Непэ цыфыбэ зыщызэрэугъою, зэо зэфэшхъафхэм ахэлэжьэгъэ дзэклолхэм яшлэжь зыщагъэльэплэрэ саугъэт зэхэтхэу «Дзэклым ипсынэклэчь» зыфиорэм игъэпсын чыгу члэгъым кыщычлиутыгъэ псынэклэчьеу мыжьюхэр кызыэтэкъоктыгъагъэм кыщежъагъ.

Аш фэгъэхыгъэ къэбарыр игукуэкъижъхэм къазэрэхэнагъэм тыщигъэгъозагь 1984 — 1986-рэ ильэсхэм Афганистан къулыкъур щызыхыгъэу, УФ-м и Лъэпкъ гвардием и Гъэло-рышан!эу АР-м щынэм иподразделениеу ОМОН-м ильэс 29-рэ хъугъэу къулыкъу щызыхырэ полицием иполковникэу Шьоджэ Надбый.

никъу Шводжэ Налбым.
— 1985-рэ ильэсүм дзээ-
клонл-афганцэхэм клуб зэхэтща-
гьэу тилагь, мэфэку къэс тызэ-
хахьэти тиофхэм татегуышы/Э-
штыйг, — **кьеуатэ Налбый.**
— Нэужым Афганистан ивете-
ранхэр тызэрэугьой Николай
Николенкэр тхъаматэу щыха-
дзыгь ыкы клубын «Афганистан
иветеранхэм я Совет» зыфиорэ
цээр илэ хүргээ. Дзээклым
япсынэкэлчь итарихъ 1988-рэ
ильэсүм къышежьэ. Ад зигг-

ильтэвсүм күвийнгээ. Аж зигу-
къэкыгъэр ыкыл зипроекткээ
ашыгъэр Афганистан заом
иветранэу, запасым щысыгъэ
майорэу Сергей Саркисовыр
ары. Мыш зэхээн 10хэмкээ
10пэлэсэныгъэ ин хэльэу щы-
тыгъ. Тизэхэсэгтэхэд ашыщ
ар къеблагьи, къытхэдаюи,
нэужым къытиуагь: «Клэхэр,
Мыекуапэ илсэупэу «Восход-
дым» псынэккэч тет, ар шьоф
нэккым ит. Мыш литрэ 200
зэрыфэрэ шьондырыр шхъа-
рыгъулагьэу ычлэгкээ пхыры-
щыгъэ пкыыгъом псыр къечьы.
Мыр зэрэшылэр цыфхэм агу
къызыкыжырээр къалэм псыр
зыщаубытыкээ арь. Псынэккэ-
чыр агъэлтэлэрэ чылпэу щыт
ыкыл аш даклоу, Афганистан
тызыщээм псыр зэрэтымыгью-
тыштыгъэм игуукэеккэу шлэжь
чылпэ къыщызэлутхынэу пред-
ложение сил». Джащ фэдэу
Саркисовым къылтагь аш итеп-
льэ зыфэдэштыр — аллея щы-
пхырашыныш, заом хэклодэгъэ
дзэклол нэбгырэ 22-мэ ясурэт-
хэр аш ыбгыуитлоу къеѓэуцо-
кыгъехэу гъэлсыгъэнэйр.

Тигуышылгыу кызыэрхигъяшы-
гъэмкіэ, Сергей Саркисовым
игураякъельдің дзэктілік-афганцэхэм
дырыгъяштары ыкты зәхегүчү-
ләжкъихи «Дзэктілім ипсүнэ-
кіләчкъіэ» ед жағъэх. Зәхәштік
бәлахымым мыжъюкіэ жъяэр
къыдаригъяшыгъ, дзэктілім псаол-
ль эші бригада Мыеқуапә

дэтыгъэм лъэпкъ зэфшъхыафи 7-мэ къахэкыгъэ IoфышIехэр къахищыхи мемориалым игъепсын фежьагъэх. Ветеран-афганцэхэр къызэхахъэхи, мыжъор ратэкъухъагъ, чыпIэр зэшизэу зэрагъэфагъ, аш нэмыхI IoфшIэн жъотхэр къыкIэльхыкIагъэх. Мырзэ Джанбэч Афганистан иветеранхэм я Совет итхъаматэу загъэнафэм, IoфшIэныбэ зэшIуихыгъ. Хэбзэ къулыкъушIехэм зэпхыныгъэ адыряIэнэу ышIи 2007-рэ ильесым къафатIупщыгъэ мылькумкIэ псынекIечьым итеплъэ зэтырагъэпсыхъагъ. Игъорыгъозэ хабзэм, афганцэхэм, республикэм щыпсэурэ цыф къызэрыкIохэм ямыльтку зэхэлкIэ зэтырагъэпсыхъагъэ «Дзэклолым ипсынекIечь» мэфекIхэм зыщызэрэугоихэрэ чыпIэ шъхьалхэм ашыщ хъугъэ.

— Сауғұт зәхәтхәм яшын зиһақышылу хәзыльхъағәзәм ашың Сергей Саркисовым ықью Александр, — elo Шъоджэ Налбый. — Сергейә сәрүрә зәгүнәнгьоу тылсұятынгь. Тиззелукізінүхәм ашың мемориалым идәхъапіз зыфәдәштүм итептілә сурэт ышығызай кызы.

сигъэлтэгъугь. Ау а гупшысэр пхырищын игъо имыфээз, гухэк нахь мышлэми, 1993-рэ илтээсийн идунай ыхъожьыгь. Икъалэу Александр аар къызыфэсэуатэм, ятэ рихъялжэгъэгъэ юфыр пхырищыгь ыкъи къолсым фэдэчлэкъилэр (аркэр) аш арильэ шыгь. Узыдэплььееклэ аш тетхагь: «Мир дому твоему».

«Дзэклолым ипсынэкіечь» узэрэдэхъягьэм тетэү джабгъум-кіе С. Саркисовым ишлэжь мыжъо щагъяацуугь. Ильэс зэклэлтыякохэм гъэцкілжынхэр рапшылэхээзэ, саугьэт зэхэтхэм аубытырэ чынпилэр квадрат метрэ 700-м ехъугь. Машинэхэр

зэрыйкөрэ гъогубгъум лъэрсыкъо
гъогу пхыраштыгъ, къэгъагъэ
гъетысып! эхэмкэ зэтевутыгъэх
еҗь псынэкъечым ышъхьагъ
къопсым фэдэү члекъып! цыкly
тырашыгъагъ

Уахътэр лъыкъуатэ къэс аф ганцэхэм ямызакъо, нэмых эзо зэпүүцужхэм ахэлжэв гъэхэм яшэжь саугъэтхэр къы щызэуяхых. Гүшчилэм паэ БТР-70-р рампым тырагъэу цуагъ, аш ыпашхъэ саугъети ту щыт. Хэзэгур къаухъумээзыпсэ зытыгъэ дзэклонл-погранничникхэм, аш ыпэчынатай Адыгейим икылыгъэ гуфитхэу Абхазым ишхъяфитынгъэ къаухъумээз хэкюдаагъэхэм ясау гъэтхэр щагъэпсыгъэх.

«Дээкіолтым ипсынэкіэчъ»
дэжь лъэпкъ зэфсынхъяфхэр
щызэөлкэх. Заом кэзывгээсты
хэрэр щаумысих, лыгъэ зезы
хъягъэхэр щагъельапіэх.

Шьоджэ Налбый зэрилтийн тэрэмкэ, псаоу кыэнэгье афганцэхэмки, непэ кытхэммы тыхжхэмки мыр шэжж чынчлуулж шыт.

— Псынэкъечым ветеран хэр зэфещэх, мэхъянэшхо зик чылпэу ар тэлтытэ. Дзэклол интернационалистихэм я Магфэ мыш тыкъекlyalэ, щымылэжхэр тыгу къятэгъэкыжых, шхъащэ афэтэшы. Джаш фэдэу къыткэххувхээрэ плэужхэм яхэзьэгу шу альэгью плүгэнхэмкэ мы чылпэм мэхъянэ илэу щыт. Мамырныгэ щылакк непэ тиlэнным фэбэнагъэхэм ацлэхэр ныбжыккэхэм ашlэнхэ фае, ягъехъаагъэхэр тышгүппшэхъущтэп. Джаш пае мэфэкк loфthъабзэу редгъэклокkыхэрэм кэллэеджак loхэр къятэгъэблагъэх, тиблэккыгэ къафэтэlyутэ, титарихъ ятэгъашlэ, —

**хигъэунэфыкыгъ Шъоджэ
Налбай.**

Тигуучы! Эгэцүү къызэрэхигъэ-
щыгъэмкэ, Афганистан ивете-
ранхэм я Союз пшъэрүлъэу
и лэхэм аашиц къыткілэхъухъэрэ
ныбжыкілэхэм тихэгъэгу шу
альэгьюу, лыгъэ ахэлъэу ахэр
къэтэджынхэм фэлгүгъэнхэр.
Аш ишыхъат республикэм ит
гурьт еджап! Эхэм зэlyuk! Эгъуухэр
зэрашызэхашэхэрэр. Налбай
зэрилтытэрэмкэ, патриотизмэр
шыны! Эн улсачн дэлжээштэл

— Сыдигъуи мамырныгъэ зышъхъарыт цыифхэр щылэх, сабыйхэр күлэлцыкly ыгыбы-плэхэм, еджаплэхэм, ны-тыхэр lofshlanlэхэм рэхьатэу клон-хэу щыт. Аш пае къералтигъом дээ льэш, ухьазырынгъэ дэгъу зилэ хэушъхъафыкыгъэ къулы-къухэр илэнхэу щыт. Ахэр зы-гъепсыщхэр джы тиньжбы-къухэр ару.

къэхэр ары, — къыуагъ аш.
Жъоныгъукъэм и 28-м «Дзэ-
къолым ипсынекъечь» загъе-
псыгъе мафэм пограничникым
и Мафи хагъеунэфыкы. Мы
хъугъэ-шлагъэхэр зэпхыгъэхэу
щытэп, зэтэфагъэх. Ау щыт нахь
мышлэми, къэралыгъом игъу-
напкъэхэр къэзыухъумагъэхэр
мы чылпэм щызэрэугъоих,
яныбджэгъо ахэмтыжъхэр
агу къагъекъыхых.

Шэжжым цыфыр елту, щы-
лэнгээм фегъасэ. Гу къэбзэ
лофкэ агъэпсыгъэ «Дзэктолым
ипсынэкчэй» шэжжыр зыща-
гъэльэп!эрэ чынгэу хүгтээ, ар
зэрагъэклэрэклэштим ыуж итыр
бэ. Мы лофым хэлажжэх аф-
ганцэхэр, пограничникхэр, кэл-
лэеджаклохэр ыкли шлонгины-
гъэ зилэ пстэури.

ІЭШЬЫНЭ Сусан.
Сурэтхэр А. Лаутеншлегер.

Мыекъуапэ ихъакI

Кикбоксингымкэ дунаим ыкIи Европэм ячемпионкэу, джирэ уахьтэм профессиональнэ боксымкэ чэмпионкэу, спортымкэ заслуженнэ мастерэу Светлана Кулаковар Адыгейм къэкъуагь.

Дунаим щызэльашIэрэ спортсменкэр ихъакъеңт ныбжыкIехэм азыфагу зэхажгэгье зэнэкъокью «Юность Майкопа» зыфиорэм. Джащ фэдэу Адыгейм ибзыльфыгъехэм ясоюз зэхищэрэ йофтхъабзэу «100 минут диалога с успешной женщиной» зыцIэм хэлэжьэшт. Аржоныгъуакэм и 28-м Адыгэ къэралы-

гъо университетым физическэ культурамкэ ыкIи дзюдомкэи Институт щыклошт.

Шыгу къэдгъэкъыжын, Светлана Кулаковар 2021-рэ ильесым пандемиим ильэхъан Адыгейм щылагь ыкIи республикэм ибоксер ныбжыкIехэм апае мастер-класс зэхищэгъагь.

Волейбол

Анахь лъэшыр къэнэфэшт

Волейболымкэ Мыекъуапэ ичемпионат хэлэжьэрэ командэхэм мы зыгъэпсэфыгъо мафэхэм аужыре зэлукIэгъухэр яэштих.

Непэ ешлэгъуиту щылэшт. Бзыльфыгъехэм якоманддэхэу я 3-рэ чылгээ фэбанэхэрэр апе зэлукIэштих, ахэр «МГТУ» ыкIи «Виктория». Ешлэгъур мафэм сыхъатыр 2-м рагъэжьэшт. Аш ыүж хъульфыгъе командэхэм яфинал рагъэкъокъышт, «АГУ-Мары» ыкIи «ФССП» зэлукIэштих.

Жыоныгъуакэм и 28-м, пчэдыхжым сыхъатыр 11-м бзыльфыгъе командэхэу апарэ чылгээ фэбанэхэрэр финалым щызэлукIэштих, ахэр «АГУ» ыкIи «Адыгейр».

Щэбзэ щэрыоныр

Зэнэкъокъум зыфегъэхъазыры

Щэбзэ щэрыонымкэ Урысыем ичемпионатрэ Кыблэ федеральне шъольырым ипервенствэрэ ахэлэжьэнэу Мыекъуапэ икомандэ зегъэхъазыры. Йофтхъабзэм зыщызыушэтыштхэр зи-Іэпкэ-лъэпкъкэ фыкъуагь зиэхэр ары.

Ильесныкъо фэдизкэ узэклэбэжьмэ Баламутхэм яунагьо Адыгейм псэуплэкэ къэкъожьигь ыкIи мы спорт лъэпкъым республикэм зыщиушомбгүүным ыүж ихъагь. Щэбзэ щэрыоныр зыгу риныхъэрэр Мыекъуапэ илицеен N 34-м тхъамафэм 5 щызэрэгуюю.

Урысыем ичемпионат Адыгейр къышагъэльэгъошт Иван Берзенкэм, Александр Маклановым ыкIи Игорь Кривулиным. Йофтхъабзэр Тульскэ хэкум ит къалэу Алексин щыклошт. Аш ыүж бэдзэогъум илэублэм Кыблэ федеральне шъольырым ипервенствэ Таганрог щызэхашэшт. Аш ильэси 10 — 16 зыныбжьхэр хэлэжьэштих.

**Зэхээшагъэр
ыкIи къыдэзы-
гъэкъырэр:**
АР-м лъэпкэ Йоффхэм-
кэ, ІэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тильэпкэ-
гъухэм адьярэз зэлхы-
ныгъэхэмкэ ыкIи
къэбар жуугъэм
иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер
зыдэшырэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79
Редакцием авторхэм
къаяхырэр А4-кэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчъагъэкэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахь цыкIунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэлгэгъэлжых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщашихъятыгъэр:
УФ-м хуутын Йоффхэмкэ,
телерадиокъэтын-
хэмкэ ыкIи зэлъы-
ІэссыкI амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чылгээгъэлжых
шапI, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**ЗэкIэмкИ
пчъагъэр
4246**
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 884

Хэутиным
уцыкIэтхэнэу
щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщыхаутырэр
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

**Редактор шхъбаэр
Мэшлэкъо С. А.**

Редактор шхъбаэм
игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшъэдэкъыж
зыхъыре
секретарыр

Тхъаркъохьо А. Н.